

## [Recorded Sound in Czech Lands 1900-1946 \[1\]](#)

### **Autor:**

- [PETRÁŠKOVÁ, Zuzana](#) [2]

### **Číslo:**

- [2018, ročník 27, číslo 1](#) [3]

### **Rubrika:**

- [Recenze](#) [4]

### **Klíčová slova:**

- [zvukové dokumenty](#) [5]

**GÖSSEL, Gabriel a Filip ŠÍR. *Recorded sound in Czech Lands 1900-1946*. 1. ed. Brno: The Moravian Library, 2016. 207 s. ISBN 978-80-7051-218-0. Dostupné též z: <https://archive.org/details/recordedsoundinczechlands> [6]**

Autorská dvojice recenzované publikace v sobě spojuje dva pohledy na historii zvukového záznamu: Gabriel Gössel je sběratel a poučený znalec vydavatelských firem a také historie jejich záznamů jak po technické, tak zejména po obsahové stránce a Filip Šír zase nadšený a nespoutanou energií oplývající propagátor nutnosti zpracování těchto památek pro jejich široké zpřístupnění a zachování. V oblasti pojednávaných dokumentů odborné veřejnosti sice známých a ve výzkumu i v nových edicích využívaných, ale v podchycení jejich výskytu a využití těžko dostupných má aktivita obou autorů širší platnost i význam.

Sám odborný text, uvedený předmluvou muzikologa Viktora Pantůčka, svým způsobem mapuje vývoj zvukových nosičů na území dnešní České republiky, resp. Československa, včetně pohledu na politické změny, které naši zemi potkaly v letech 1900 až 1946. Je rozdělen do dvou částí, které jsou sice rozdílné rozsahem, ale společně tvoří jednotný celek. První, stručnější část je věnována informačně nebývale bohatým, chronologicky řazeným přehledem vývoje zvukových záznamů od fonografických válců k šelakovým deskám. Přehledně seznamuje jak s výrobcí či distributory těchto dokumentů, tak s interprety, kteří se na zvukovém dokumentu podíleli, a to z oblasti mluveného slova charakteru nejen uměleckého (poezie a divadlo), ale i společensko-politického (projevy dokumentující významné dějinné, kulturní i sportovní události naší země atd.). Samozřejmě nejfrekventovanějším typem sledovaných dokumentů jsou záznamy hudebního projevu, a to v širším spektru hudební tvorby, tedy jak hudby takzvaně vážné, tak všech druhů hudby zábavné. Ve stručnosti se čtenář dozví základní údaje o interpretech či tvůrcích nahrávek. Potvrzuje se, že čeští umělci všech žánrů byli zváni k nahrávání tehdejšími známými gramofonovými firmami.

Hodnotu úvodního historiografického pohledu umocňují odkazy ke druhé, rozsáhlejší části publikace. Ač je nazvána Appendix, jedná se o rozsáhlý text s podstatnými informacemi o konkrétních nahrávacích firmách a jejich distribučních partnerech. Abecedně řazené názvy firem jsou opatřeny popisem a místem jejich činnosti a dalšími potřebnými údaji. Ke každé firmě jsou přiřazeny používané etikety, jejichž podoba se v průběhu času mění. Představují obdivuhodně pestré ikonografické bohatství, které umožňuje zhodnotit i jejich estetické řešení. Není bez zajímavosti, že s tím mnohdy korespondují titulní listy hudebnin, tedy notového materiálu vydávaného ve stejné době, přičemž v těchto hudebninách bývá reklamní odkaz na možnost zakoupení zvukového dokumentu, včetně přesné citace gramofonové firmy, která nahrávku realizovala. Je radost prohlížet

mnohdy poutavé, vtipné a informačně cenné etikety vypovídající o dobových událostech.

Recenzovaná publikace byla již oceněna na mezinárodním fóru v oboru historiografie zvukových dokumentů. Americké [Sdružení pro sbírky zvukových nahrávek](#) [7] (Association for Recorded Sound Collections, ARSC) jí za přínos v daném oboru udělila čestné uznání (Certificate of Merit). Křest publikace proběhl rovněž na mezinárodním fóru, konkrétně na českém velvyslanectví ve Washingtonu, kmotrem byl Ivan M. Havel. I když rozumím záměru autorů představit českou historickou zvukovou produkci mezinárodnímu fóru v angličtině, přesto se domnívám, že by bylo pro návštěvníky knihoven a milovníky historie zvukového záznamu v ČR užitečné vydat publikaci i v češtině.

**URL zdroje:** <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-1/recorded-sound-czech-lands-1900-1946>

### Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-1/recorded-sound-czech-lands-1900-1946>
- [2] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/petraskova-zuzana>
- [3] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-1>
- [4] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/rubriky/recenze>
- [5] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/zvukove-dokumenty>
- [6] <https://archive.org/details/recordedsoundinczechlands>
- [7] <http://www.arsc-audio.org/>